

วิกฤต...มหา'ลัยไทย เมื่อ 'ผู้บริหาร' ขาด 'ธรรมาภิบาล'??

ปัจจุบัน ข่าวคราวเกี่ยวกับปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาในการบริหารงานภายในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ระหว่าง "ผู้บริหาร" กับ "ผู้บริหาร" หรือ "ผู้บริหาร" กับ "บุคลากร" ไม่ว่าจะเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเอกชน และอื่นๆ มีให้เห็นไม่เว้นแต่ละวัน

ทำให้รู้สึกได้ว่าถ้า "มหาวิทยาลัย" ซึ่งเป็นศูนย์รวมของคนระดับมัธยมศึกษาของประเทศ เป็นแหล่งที่ผลิตและสร้างสรรค์องค์ความรู้ต่างๆ มากมาย และเป็นสถานที่ที่ผลิตบัณฑิตต่อออกมาใช้สังคม แต่หาก "ผู้บริหาร" ไม่สามารถนำพาองค์กรให้ขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

แล้วอนาคตของประเทศชาติ และอนาคตของเยาวชนของชาติ จะเป็นอย่างไร??

ปัจจุบันปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่าง "อธิการบดี" ซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร และ "บุคลากร" ที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยต่างๆ มากมาย

อย่างกรณี "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ซึ่งเกิดความขัดแย้งระหว่าง "นายวิรุจน์ ตั้งเจริญ" และ "ข้าราชการ" จนเกิด "วิวาทะ" กันไปมาไม่จบไม่สิ้น ทั้งกรณี "นายสุพล จรรยากุล" อดีตอาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มศว. ที่ถูกคำสั่งให้ออกจากราชการเมื่อเดือนกันยายน 2553 หลังถูกสอบสวนวินัยร้ายแรงเพราะเขียนบทความวิพากษ์วิจารณ์ "การสรรหาอธิการบดี" โดยใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ล่าสุดคณะอนุกรรมการด้านอุทธรณ์เรื่องทุกข้อในคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) มีมติให้รับอุทธรณ์ และสั่งให้ มศว. บรรจุนายสุพลกลับเข้าไปรับราชการ

แต่เชื่อว่าปัญหาจะยุติ เพราะขณะนี้มีประชาคม มศว. บางส่วน คัดค้านการเสนอชื่อ "น.พ.เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ" เป็นอธิการบดี มศว. คนใหม่ โดยทำหนังสือถึง "นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ" รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ให้ชะลอการนำ

รายชื่อขึ้นทูลเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นอธิการบดี มศว. แทนนายวิรุจน์ที่หมดวาระในวันที่ 27 มิถุนายน และขอให้ตั้ง "คนกลาง" รักษาการอธิการบดี มศว.

แต่ที่ประชุมสภา มศว. นัดพิเศษ กลับมีมติแต่งตั้งนายวิรุจน์ให้รักษาการอธิการบดี มศว. แม้จะมีกลุ่มคณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ แต่งชุดดำประท้วง และยื่นหนังสือถึง "นายเกษม สุวรรณกุล" นายกสภา มศว. รวมถึง คัดค้านการเสนอชื่อ น.พ.เฉลิมชัย กลับไปยัง สกอ. อีกครั้ง เนื่องจากมีปัญหาคือร้องเรียน แต่ มศว. ยืนยันยื่นชื่อ น.พ.เฉลิมชัย กลับไปยัง สกอ.

ปัญหาขัดแย้งครั้งนี้ ส่งผลให้ "นายสิทธิชัย โภไคยอุดม" และ "นายวรากรณ์ สามโกเศศ" กรรมการสภาผู้ทรงคุณวุฒิ มศว. ตัดสินใจยื่นหนังสือ "ลาออก" นายสิทธิชัยระบุถึงสาเหตุที่ลาออกเพราะไม่สบายใจที่จะทำงานร่วมกับสภา มศว. ชุดนี้ เพราะแม้จะเข้ามาทำงานเพียง 3 เดือน แต่พบปัญหาในการทำงานมาก และการบริหารงานส่อไม่โปร่งใส

ขณะที่นายวรากรณ์บอกไม่สบายใจที่จะทำงานปัญหาที่เกิดขึ้นใน มศว. เป็นเรื่องใหญ่ และมีหลายประเด็นต้องแก้ไข เพื่อให้มหาวิทยาลัยเดินหน้าต่อ พร้อมทั้งเสนอให้ตั้งคนกลาง หรือคณะกรรมการขึ้นตรวจสอบเรื่องที่มีการร้องเรียน และข้อสงสัยต่างๆ รวมถึง ตั้งข้อสังเกตว่าการตั้งนายวิรุจน์รักษาการอธิการบดี มศว. อาจขัดเจตนาภรณ์ของกฎหมาย

นอกจากนี้ มีข่าวลือให้เชื่อว่าอาจมีกรรมการ

สภาผู้ทรงคุณวุฒิ มศว. อีก 4 ราย ยื่นหนังสือลาออกตามมาในเร็วๆ นี้ ได้แก่ "นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์" อดีตรองผู้อำนวยการแห่งประเทศไทย "นายณัฐ อินทรปาณ" อดีตผู้อำนวยการกอล์ฟแห่งประเทศไทย "คุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม" ประธานกรรมการผู้จัดการธนาคารไทยพาณิชย์ และ "นางจรี วิจิตรวาทการ" ประธานศูนย์สาธาณประโยชน์และประชาสังคม

ขณะเดียวกัน "นายบรรณิณี เคารฐบุต" กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสภา มศว. ก็ได้ลาออกจากการเป็นประธานคณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์ประจำมหาวิทยาลัยด้วย

ส่วนปัญหาข้อร้องเรียนกล่าวหาต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งภายใน โดยกลุ่มคณาจารย์ได้ยื่นหนังสือต่อ "นายอภิชาติ จีระวุฒิ" ปลัด ศธ. เพื่อให้สอบสวน และลงโทษผู้บริหาร มศว. กรณีขึ้นเงินเดือนให้ตัวเอง และพวกพ้องโดยไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ และระเบียบของ มศว.

ยี่ช่วงที่ผ่านมาเกิดปัญหาภายในมหาวิทยาลัยอีกหลายๆ แห่ง และหลายที่ยังไม่มีที่ท่าว่าปัญหาต่างๆ จะคลี่คลาย อาทิ กรณีสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี (มร.รพ.) มีมติถอดถอน "นายบัญญัติ สุขศรี" อธิการบดี มร.รพ. ออกจากตำแหน่ง ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 19 มิถุนายนที่ผ่านมา รวมถึง สั่งเรื่องให้ สกอ. ตรวจสอบกรณีทำผิดวินัยร้ายแรงของอดีตอธิการบดี มร.รพ.

เนื่องจากมีผู้บริหาร และคณาจารย์ทำหนังสือร้องเรียนว่าอธิการบดีทำผิดระเบียบ และบกพร่องในการบริหารงาน สภา มร.รพ. จึงได้ตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง และพบว่าข้อมูลตามที่ร้องเรียน

นอกจากนี้ ยังมีอธิการบดีที่มีปัญหาในการบริหารงาน และถูกปลดออกจากตำแหน่งไปก่อนหน้านี้ ได้แก่ มรภ.กาฬสินธุ์ มรภ.ชัยภูมิ และ มรภ.จันทราเกษม

หรือกรณีชาวบ้านกล่าวหาโรงเรียน "นายประสิทธิ์ ชูพันธ์" รักษาการอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (มทร.) ศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พร้อมพวก กรณีบุกกรุก แผ้วถาง ตัดโค่นไม้ในป่าสงวนแห่งชาติปากคลองกะลาเส และปากคลองไม้ตาย รวมทั้ง ถูกกล่าวหาว่ารู้เห็นเป็นใจให้ผู้รับเหมาตัดไม้โกงกางในป่าชายเลนมาสร้างโรงแรมราคาเกิน 125 ล้านบาท ที่ชายหาดวิภาที่ใต้สมุทรที่วิทยาเขตตรัง เพื่อให้ให้นักศึกษาวิชาการโรงแรม และท่องเที่ยวฝึกงาน ทำให้รายชื่อนายประสิทธิ์ซึ่งได้รับการสรรหาเป็นอธิการบดีอีกสมัย ถูกชะลอไว้

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส.) ก็เป็นอีกแห่งหนึ่งที่ผู้บริหารถูกร้องเรียนในการบริหารงาน และการสรรหาอธิการบดีเป็นระยะๆ จนถึงขั้นยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง และเมื่อ "น.พ.อดุลย์ วิริยะเวชกุล" อดีตอธิการบดี มมส. พ้นจากตำแหน่งไปเพราะหมดวาระ และยังไม่มียุติการคดีคนใหม่ ก็ต้องตั้งรักษาการอธิการบดี แต่ก็ยังมีปัญหาจนต้องเปลี่ยนแล้วเปลี่ยนอีก แม้ปัจจุบันจะได้อธิการบดีตัวจริงแล้ว แต่ก็ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานมาจนถึงขณะนี้

แต่ที่สะท้อนวงการอุดมศึกษาที่สุด เห็นจะเป็นกรณีมหาวิทยาลัยรามคำแหง (มร.) ที่ "นายคิม ไชยแสนสุข" อดีตอธิการบดี มร. พร้อมทั้ง "นายรังสรรค์ แสงสุข" อดีตอธิการบดี มร. และ "นายเฉลิมพล ศรีหงษ์" อดีตรองอธิการบดี มร. มีหนังสือคำสั่งจาก สกอ. ลงโทษไล่ออก ภายหลังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลความผิดวินัยร้ายแรง และอาญา กรณีขยายระยะเวลาราชการ และทุจริตต่อหน้าที่ราชการเกี่ยวกับการจ้างเหมาก่อสร้างอาคารเรียนรวมและปฏิบัติการ 25 ปี ของ มร.

ซึ่งทั้ง 3 คนได้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ร้องทุกข์ของ สกอ. แต่ สกอ. ได้ยกคำร้อง ทำให้นายคิมได้ยื่นฟ้องไปที่ศาลปกครองแล้ว

ปัญหาเหล่านี้ ไม่น่าเชื่อว่าจะเกิดขึ้นในสถาบันที่คนส่วนใหญ่ของประเทศ "ศรัทธา" และ "ยอมรับ" ว่าเป็นแหล่งที่ผลิต "ปัญญาชน" ออกไปเป็นบุคลากรระดับแนวหน้าของประเทศ เพื่อขับเคลื่อน และพัฒนาประเทศชาติให้ทัดเทียมนานาชาติอารยประเทศ

ความจริงแล้วปัญหาพวกนี้จะไม่เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยลง ถ้า "ผู้บริหาร" รู้จักใช้หลัก "ธรรมาภิบาล" หรือ "Good Governace" ซึ่งหมายถึงการปกครองที่เป็นธรรม ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ในการบริหารงานมหาวิทยาลัย

ขณะที่ "บุคลากร" ในมหาวิทยาลัยนั้นๆ ก็จะต้องรู้จัก "หน้าที่" และทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด **เชื่อว่าหากทั้ง 2 ฝ่าย ยึดหลักที่วางนี้ ก็น่าจะลดปัญหาความขัดแย้งภายใน ช่วยพลิกฟื้นวิกฤตศรัทธาที่เป็นอยู่ และนำพาประเทศชาติให้ก้าวเดินต่อไป ●**